

OOPERITÄHT. Kui Soome on maailmale kinkinud hulga basse siis nüüd on kätte jõudnud Eesti kord – meil on **Ain Anger**.

Külluslik ooperikokteil

REIN VEIDEMANN
TLÜ emeriiprofessor /
Postimees

Vana Tallinna gala

Solistid Marie Fajtova (Tšehhi), Heli Veskus, Helen Lokuta, Luc Robert (Kanada), Rauno Eip ja Ain Anger
Rahvusoper Estonia koor ja orkester Vello Pähn juhatusel
5. septembril Estonia teatris

Kolmandat korda alustas rahvusoper Estonia oma hooaega galakontsertidega. Hooaeg on ümmarguse järjekorranumbriks, saja kümnes, ning kattub Tallinnas eestlaste teatri- ja muusikategemist alustanud Estonia seltsi 150. aastapäevaga. Nii nagu ka Tartus samal aastal asutatud Vanemuise selts.

Kontsertidil purustati ka kolme publikurekord – kaheksasaja kolme vaatajaga täissaal! Seda oli tunda ovatsioonitormi vägevusestki, mis mitmeid etteasteid saatis.

Galakontsertidega on alati see risk, et tervikelamus hajub esinejate lavale tulekutes-minekutes ning üksiknumbrite meelevolu seinast seinale kõikumises. Seekordne valik oli nagu hästi seatud lillebukett.

Kontserti intiimse vahenditusega juhatanud ooperijuht Mart Miikk võrdles – vastavalt gala peaosponori Liviko pakutud Vana Tallinna likööri – galakontserti likööri kokkusegamisega. Eks seda või maitsta niisama, aga võib ka kokteiliks kasutada. Külluslik ooperikokteil see oligi.

Braavo!

Agas alustada tuleb Estonia teatri orkestrist, keda teatrikülastaja enamiku ajast rohkem kuulab, kui näeb. Nüüd olid nad lavaeisest orkestriaugust rambivalgusse tõstetud. Eks oli selles tegelase seisus tõstetuses ka pisut kohmetust, erinevalt ERSO sümfoniikute sisseharjunud eneseteadlikkusest, millega publiku ees esinetakse. See peegeldub muusikute nägudel, kogu olemisega muusika sees elamises.

Lava, mida on küll süvendatud, aga mis algselt ehitatud sõnateatri tarbeks, oli orkestrile selgelt kitsas, dirigendipult samal joonel viiulite ja tsello-de rühmaga. Avamäng «Figaro pulmala» kõlas aga suveräänse sümfoniilise palana. Mulle oli ka see esmakohtumine dirigent Vello Pähniga. Käe täpne ja terav liikumisjoonis ning tundlik vokaali jälgimine – mida veel tihti ooperidirigendit oodatakse!

Pähnil on ilmselt lavastaja- ja näitlejaannetki. Hoogne kaasatilkumine koos kooriga meremeeste kooristseenis Wagneri «Lendavast hollandlasest» tekitas tahtmise seda saaliski järgida. Olen küll seda meelt, et Estonia teatri orkes-

Ain Anger saabus lavale sama võimsalt nagu Sulur Tõll. FOTO: LINNA VIRU / ESTONIA

ter võiks rohkemgi iseseisvalt esineda, et särada.

Teisalt tean, kui ränk koormus on neil niigi (hommikulisel proovid, stseenide kordamised, tagasivõtmised, et siis õhtul kaks-kolm tundi järjest partituuri maha mängida: see on nagu romaani kirjutamine).

Estonia enda raskekahurväge esindanud Heli Veskus, Helen Lokuta ja Rauno Elbi kõrgprofessionaalsusega olemine harjunud. Nii oligi, et aariat või duetti esitades tuli neil kohe sisse minna etenduse enda miljöösse.

Itaalia või prantsuskeelsele tekstile hakkasin otsima lava kohal jooksvat tõlget, nii nagu see ooperi puhul on. Seda siiski polnud ja nõnda tuli mõistatada aaria sisu laulja miimika ning meloodia enda kaudu. Raskust rüüdlugi polnud, sest lauldakse ju enamasti armastusest, igatsusest, surmast.

Mõtlesin meie enda ooperitähiti kuulates, et niisama hästi võiksid nad ka maailmateatris esineda võrdselt teiste solistidega.

Aida aaria kulmineerub pikka, kõnge ja kirgliku noodiga. Heli Veskus teenis seda loepatades ära braavohüüded. Sama kordus volkaaltehniiselt väga keeruka Leonora aariaga Verdi ooperist «Saatusse jõud». Nauditav oli Helen Lokuta Rosina kavatiin Rossini «Sevilla habemeajajast».

Väga meeldiv oli kuulda ka rahvusoperi külalissolistite, tšehhitarist Marie Fajtova sametise varjundiga sopranit ja kanadalase Luc Roberti võimast tenorit.

Meie mees Havannas

Külalisena astus üles ka «meie mees Havannas» (tegelikult Viini riigiooperis) bass Ain Anger. Juba tema lavaletulek oli nagu Suure Tõllu saabumine. Päritolult ongi Anger ju saarlane. Kui Soome on maailmale kinkinud sellised bassid nagu Martti Talvela, Matti Salminen ja Jaakko Ryhänen, siis nüüd on kätte jõudnud Eesti kord Ain Angeri näol.

Kontsertil tuligi ettekandele basside menuk, Basilio aaria «Sevilla habemeajajast». Wotanil huvastajätt Wagneri «Valküürides» Angeri esituses – seda jäanukski kuulama! Ja siis sensuaalse suudlusega lõppenud Angeri ja Veskuse duett «Bess, You Is My Woman Now!» No mida veel!

Kontserti lõpetaski lisapalana Don Pasquale ja Malatesta kuuluss *buffo*-duett «Cheti, cheti immanentente» Donizetti ooperist «Don Pasquale» – ja seda ainsana eestikeelses versioonis. Küllap oleks publik sedagi Angeri ja Elbi improviseeringutega täidetud etteastet tagasi plaksutama jäänud (beegi kätis kõrvalt). «Aga kuhu jääb siis galakontserte «avaliselt lõpetav Verdi «Joogilaul-?», kui juba varasematest, tormilis pausunud kiiduavaldustest poleks olnud väsinud.

Avang Estonia teatri uuele hooajale oli igatahes suurejooneline.

